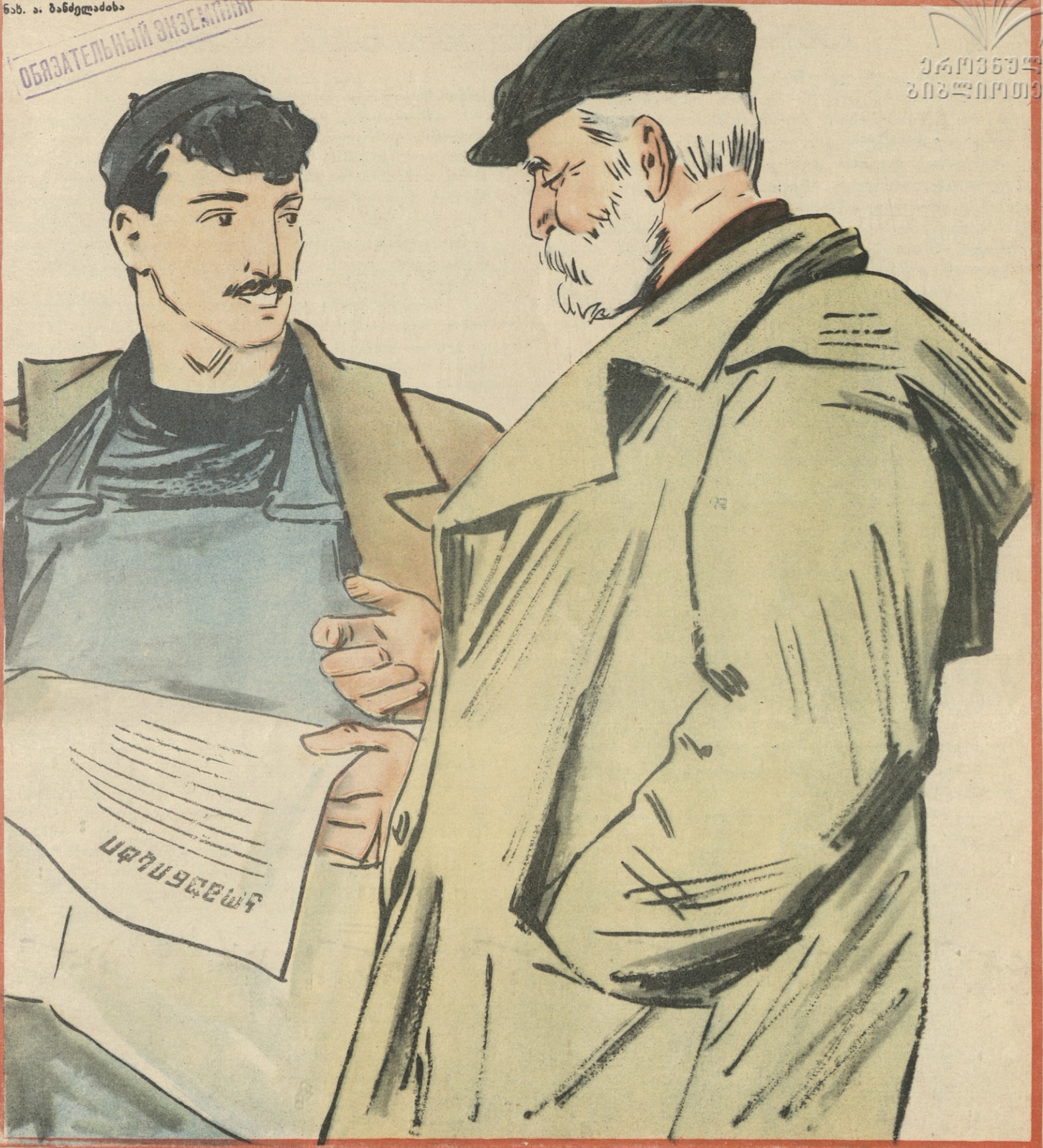

ОБЯЗАТЕЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

ქართული
ბიბლიოთეკა

— გეგმა კი სუთვლიანია, მაგრამ სუთი საუკუნის ოცნება სრულდება.

ს ი ა ს კ ი

კავარა მოხსენება ღირი ამოსანების შესახებ

მეტად პასუხსაგები საქმე ჰქონდა დავალებული ფილი-
მონს. ის, როგორც მთავარი ინჟინერი, მომავალ შაბათს, უზარ-
მაზარი ქარხნის მთავარ კლუბში, მუშა-მოსამსახურეთა და ინ-
ჟინერ-სპეციალისტთა კოლექტივის წინაშე უნდა გამოსულიყო
მოხსენებით. საკითხი ეხებოდა საბჭოთა კავშირის კომუნის-
ტური პარტიის მეოცე ყრილობის დირექტივების განხილვას
მეექვსე ხუთწლედის შესახებ.

ამიტომაც იყო, რომ გულმოდგინედ ჩაკირკიტებდა გა-
ზეთებს, ხაზს ავლებდა სტრიქონებს, ციტატებს ნიშნავდა,
შუალამედე უჯდა საწერ მაგიდას.

— რა დაგემართა, შეკაცო, პროექტს ეხება საქმე? —
გამოელაპარაკა მეუღლე საწოლი ოთახიდან.

— პროექტს და. თანაც რა პროექტს!

— რაო, ახალი შენობის აგება დაგავალეს?

— შენობა რა არი, მთელი სახალხო მეურნეობის, მთელი
საბჭოთა კავშირის, მასში შემავალი ყველა რესპუბლიკის,
კერძოდ ჩვენი რესპუბლიკის უფრო მეტი აყვავების, ალორძი-
ნების პროექტს ეხება.

— ვერაფერი გამიგია.

— რა გაგება უნდა, საქმე ეხება პარტიის მეოცე ყრი-
ლობის დირექტივებს მეექვსე ხუთწლედის შესახებ.

— მერე შენ რა შუაში ხარ? დირექტივები ხომ გაზე-
თებში გამოქვეყნდა!

— იმ შუაში ვარ, რომ მოხსენებას ვკითხულობ.

— სად?

— ჩვენს ქარხანაში, შემდეგ საშეფო კოლმეურნეობაში.

— მერე შენ რომელი ციცერონი მყავხარ? იცი მაგ მოხ-
სენებას რა მაგარი მხრები უნდა? ერთ მოხსენებაში იმ ახალ
მშენებლობებსაც კი ვერ ჩამოთვლი, რაც დირექტივებშია
გათვალისწინებული; აი, ჩვენს საბჭოთა მეურნეობაში რომ
დავამუშავეთ, ისეთი მოხსენება გააკეთეს, რომ...

— ბიძია, ნავთი ჩამისხით, მალე აღარ შეგაწუხებთ, თბი-
ლისში გაზი გამოქვაფთ.

— ეგ მეც გავიგე, ოღონდ ეს მითხარი—იმ გაზს ქაფი
თუ აქვს?

ნახ. ზ. ლევადასი

— ჩვენი კომკავშირის ხაზითაც, მამი, ჩვენი ფილი-
მონის სტუდენტი შვილი.

ამ ოჯახურმა რეპლიკებმა კიდევ უფრო გაამახვილა ფი-
ლიმონის ყურადღება. მართლაც და იმ დიადი ამოცანების
განმარტება-დახასიათება ტომებს მოითხოვს. მუშაობს ფილი-
მონი, ადგენს თეზისებს, იწერს მრეწველობის, სოფლის მეურ-
ნეობის, კულტურული მშენებლობის მომავალი ობიექტების
სახელწოდებებს, ტექნიკისა და მეცნიერების გრანდიოზული
წარმატებების, სახალხო დოვლათის ზრდის გიგანტურ ციფ-
რებს, ჩვენი ქვეყნის ძლიერებისა და შემდგომი ალორძინების
არნახულ მაჩვენებლებს.

„მეექვსე ხუთწლედის—ქეშმარიტად დიად მშენებლობათა
ხუთწლედია,—იწერს ის ციტატას,—როგორც პარტიის მეოცე
ყრილობის დირექტივებშია აღნიშნული, 1956—1960 წლებში
მწყობრში ჩადგება მრავალი ახალი საწარმო, ჰიდროელექ-
ტროსაგური, თბოელექტროცენტრალი, საბჭოთა მეურნეობა
და მანქანა-ტრაქტორთა სადგური, საცხოვრებელი სახლი,
საავადმყოფო, საბავშვო და კულტურის დაწესებულება, გაზ-
სადენი და წყალსადენი“.

„ჰო, ეს კარგია, მაგრამ მეტი დაკონკრეტება აჯობებს,
მოდი ციფრები დავასახელოთ. აი, მაგალითად, ხომ უკეთესი
იქნება ვთქვა, რომ 1960 წლისათვის, მარტო ხორბლეულის
წლიური დაგროვება თერთმეტ მილიარდ ფუტს მიაღწევს, ან
ის, რომ ხორცის წარმოება, კარტოფილის, შაქრის ქარხნის,
რძის ნაწარმი ორჯერ გადიდდება, საცხოვრებელი სახლე-
ბნის მშენებლობა 205 მილიონი კვ. მეტრით გაიზრდება, საყო-
ველთაო საშუალო სწავლება ძირითადად განხორციელდება,
სპეციალისტთა რიცხვი გადიდდება; 1950—1960 წლებში სა-
ხალხო მეურნეობის გაუმჯობესებისათვის ძირითადი კაპი-
ტალდაბანდება გამოიხატება 990 მილიარდ მანეთში“.

„ესეც სწორია, მაგრამ უფრო ახლოს რომ მივიდეთ, კერ-
ძოდ, ჩვენს წარმოებასთან, აჯობებს“,—ფიქრობს ის.

— ფილიმონ, ხომ იცი, ჩვენთან მომხსენებელმა ჩვენი
რესპუბლიკის საკითხებს უფრო კონკრეტულად გაუსვა ხაზი,
—გამოელაპარაკა ცოლი, რომელიც თითქოს მიუხედა ქმრის
ფიქრებს. ამან ერთგვარი ბიძგიც მისცა მომავალ მომხსე-
ნებელს.

„ღიახ, ღიახ, მეც მაგას ვფიქრობდი“, გაივლო გულ-
ში ფილიმონმა და ახალი აბზაცი ასე დაიწყო:

„მშენებლობის ფართო პროგრამა დასახული კერ-
ძოდ ჩვენს რესპუბლიკაშიც: ამოქმედდება ლაჯანურის, გუ-
მათის, ხრამის № 2 და შაორის ჰიდროელსადგურები, აიგება
მძლავრი ელსადგურები რიონსა და თერგზე. თუნდ გროზნო-
თბილისის გაზსადენის მშენებლობა რად ღირს! ტელეგადა-
ცემათა ცენტრის აგება ხომ სულ ახლო მომავლის საკითხია,
დიდი მასშტაბით გაჩაღდება საბინაო და კულტურულ-საყო,
ფაცხოვრებო ნაგებობათა მშენებლობა...“

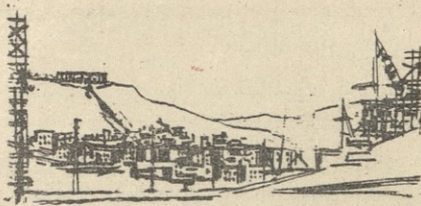
ასეთია ახალი ხუთწლედით დასახული ამოცანები,
რომელთა ჩამოთვლაც ერთ მოხსენებაში გაუძნელდება არა-
თუ ჩემისთანა რიგითი სპეციალისტს, არამედ დახელოვნებულ
მწერალსა და მჭევრმეტყველ ორატორსაც“.

ამ ზედმიწევნითი ფორმულებში ჩამოაყალიბა ფილიმონმა
თავისი პატარა მოხსენება და, როგორც იტყვიან, შემოქმე-
დებითი შალაშინი მოიმარჯვა.

შაბათს, მოხსენებისათვის დანიშნულ საათზე, კლუბის
დარბაზში ტევა აღარ იყო. მომხსენებელმა მზურვალე ტაშიც
დამსახურა და როცა აღფრთოვანებული სიტყვების შემდეგ
მას მჭევრმეტყველება უქეს, ფილიმონმა მოკრძალებული სია-
მაყით მიუგო:

— მე რა შუაში ვარ, ამხანაგებო, თვითონ დიდმა თე-
მამ შთამაგონა! ჩემი სიტყვები რაა? ახალი ხუთწლედის გან-
ხორციელების საქმე უფრო მჭევრმეტყველი იქნება!

— ნამდვილად იქნება!—დაუდასტურა მქუხარე ტაშმა.

ლი პიონერი გოგონა, რომელმაც გრძელი მისასაღმებელი სიტყვა ფრანგულ ენაზე წარმოთქვა, სირცხვილისაგან გაწითლდა. რადგან აშკარა იყო, რომ მისი ფრანგული გამოთქმა მოიკოჭლებდა. მე მომაგონდა ცქრიალა, პარიზელი გოგონები და თვალეზე ცრემლი მომერია: რა შედარებაა, ჩვენს თავისუფალ ფრანგ ბავშვებს ხომ გაცილებით კარგი გამოთქმა აქვთ.

თბილისის პიონერთა სასახლე, ერთი შეხედვით, სამოთხეა ბავშვებისათვის. აქ ჩამოყალიბებულია ყოველგვარი სამეცნიერო წრეები და ხელსაქმის, ხატვის, ლიტერატურის კაბინეტები, პიონერთა სიმფონიური ორკესტრი, თოჯინების თეატრი. მაგრამ ეს ხომ ბავშვთა ექსპლოატაციის გაუგონარი მაგალითია. არც სიმფონიური ორკესტრის წევრები, არც ნორჩი მხატვრები და პოეტები ხელფასს არ იღებენ?! როგორც იტყვიან, კომენტარები ზედმეტია.

აქ ბავშვებს უკრძალებენ ქართული, კლასიკური ლიტერატურის კითხვას. ჩემი ყურით გავიგონე, ბიბლიოთეკის გამგემ როგორ ჩასჩურჩულა ყურში 8 წლის გოგონას: «ჩემო მზია, «ვეფხისტყაოსანი» ჯერ ადრეა შენთვის».

აქ არ არის გავრცელებული ამერიკული კომიკები. მაგრამ ბავშვები უფროსებს ყურს არ უგდებენ და მალულად კითხულობენ ქართულ დედექტიურ ნაწარმოებებს. როგორიცაა: «მამის მკვლელები», «სახარბილები», «კაცია-ადამიანი?», «ღვინა გადაიჩხა», «გაბზარული გული» და სხ.

იმავ დღეს, საღამოს, ჩვენ აგვიყვანეს ე. წ. მამა დავითის მთაზე. მთის პლატოზე მშვენიერი პარკია გაშენებული, მაგრამ სწორედ ეს ფაქტი მოწმობს იმას, რომ ქალაქი ადგილის სივრცეებს განიცდის და პარკებს მთებზე აშენებენ. როდემდე მოითმენს ამას მშრომელი ადამიანი?

ჩვენ დაგვასწრეს ფეხბურთის მატჩს. უნდა ითქვას, რომ ქართველი ფეხბურთელების თამაში კარგ შთაბეჭდილებას სტოვებს, მაგრამ ქართველ მასწავლებლებში სრულიად დაჩაღუნებულია ნაციონალური სიამაყის გრძობა. როდესაც თბილისელებმა ცუდად აგებული თამაშის გამო წააგეს კიეველებთან, ქართველებმა მასწავლებლებმა, იმის მაგივრად, რომ მინდორზე გადასულიყვნენ და ერთი კარგად მიეგებვით კიეველები, პირიქით, ტაშით დააჯილდოეს ისინი, თავიანთი ფეხბურთელები კი სტვენით გააცილეს.

საბჭოთა საქართველოში ამ ოცდაათზე მეტი წლის განმავლობაში თანდათან ისობა განსხვავება სოფელსა და ქალაქს შორის, რაც საშინელ ერთფეროვნებას იწვევს, და თუ გაზეთებში მოთავსებულ ფოტოსურათებს წარწერა არ ექნა—ვერც მიხვდებით სოფლის ქუჩაა გადაღებული, თუ ქალაქის, სოფლის კლუბია თუ ქალაქის, სოფლის საავადმყოფოა, თუ ქალაქის. ამიტომ აქაურ გაზეთებში იშვიათად ნახავთ უწარწერო ფოტოსურათს, ეს კი ზედმეტ ხარჯებს იწვევს.

აქ მშრომელი მოსახლეობა ვერ პოულობს თავისი პროფესიის შესაფერ სამუშაოს და იძულებულია სხვა დარგში იმუშაოს. მაგალითად, მე გამაცნეს ერთი ზეინკალი, რომელიც უმაღლესი საბჭოს დეპუტატად მუშაობს, ერთი ბიოლოგიის პროფესორი კი, თქვენ წარმოიდგინეთ, იქამდე მიუყვანიათ, რომ სასა-

მართლოში სახალხო მსაჯულის რედაქცია უკისრია.

აი, რას «მიადწია» საბჭოთა საქართველომ თავისი არსებობის 35 წლის მანძილზე. თბილისი გაშენებულია მდინარე მტკვარზე, რომელიც გაცილებით პატარაა სენაზე. ქალაქში მრავალი მძლავრი ქარხანა-ფაბრიკაა გაშენებული, მაგრამ დაკვირვებული თვალი შეამჩნევს, რომ ახალი მრავალსართულიანი საცხოვრებელი სახლები უფრო მეტია. ამ უკანასკნელზე მეტი კი ხარაჩოებში ჩასმული სახლებია. როგორც იტყვიან, კომენტარები ზედმეტია.

ჩვენ ვიყავით რუსთავეში, უზარმაზარ მეტალურგიულ ქალაქში. გამყოლები ცდილობდნენ დაგვეჩვენებინა, რომ რამდენიმე წლის წინათ ეს ადგილი მოხრიოკებულ, ტიტველ ველს წარმოადგენდა, რომ აქ ერთი სახლიც არ იდგა. «რუსთავს ჯერ 10 წელიც არ შესრულებიაო», აცხადებდნენ უსირცხვილოდ. გულში გამეცინა, როდესაც მოშორებით ძველი ციხის ნანგრევებს მოვკარი თვალი. ეს ციხე ხომ მეტალურგიული ქალაქის ხანდაზმულობაზე ლაპარაკობს!..

წაგვიყვანეს «თბილისის ზღვის» დასათვარიელებლად. ეს ადგილი ხრიოკი ველი იყო. (ძალიან უყვართ ეს ტერმინი), ახლა საბჭოთა ხელისუფლების პირობებში არხი გაიყვანეთ და მინდვრები ავაბიზინეთო», სინამდვილეში კი ეს ე. წ. «მლაშე ტბაა», რომელსაც რაღაც აუხსნელი გეოგრაფიული მიზეზების გამო საოცრად მოუმატინა.

მცხეთაში ვნახეთ ძველი ტაძარი—სვეტიცხოველი, რომელიც გაცილებით პატარაა პარიზის ღვთისმშობლის ტაძარზე. უნდა ითქვას, რომ საბჭოთა კავშირში ძველი კულტურის ძეგლებს ცუდად იცავენ. მაგალითად, საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების პირველ წლებშივე, სვეტიცხოვლის მახლობლად ელსადგური ააშენეს. ასევე გაუყვანიათ რკინიგზის ხაზი ტყიბულის ქვანახშირის საბადოებისაკენ, ამ გზაზე კი, ისტორიული ძეგლი—გელათის ტაძარია გაშენებული. როგორც იტყვიან, კომენტარები ზედმეტია.

თეატრალური კულტურა საბჭოთა საქართველოში შუა საუკუნეების დონეზეა: მაგალითად «ოტელოს» ტექსტი ისევეა დარჩენილი, როგორც შექსპირმა დასწერა... ითმინეს, ითმინეს ჟანის ამხანაგებმა, ბოლოს კი მოთმინების ძაფი გაუწყდა და ყველა ერთბაშად შემობრუნდა ჟურნალისტიკაკენ.

— მშვენივრად დაგიწერია, ჟან, მართალი გითხრა, შენგან არ მოველოდი ასეთ ოსტატობას.—რაღაც უცნაური ხმით წარმოთქვა სათვალეებიანმა ახალგაზრდამ, რომელიც ჟანის უბის წიგნაკს ხელში ატრიალებდა.—მაგრამ ერთ რჩევას მოგცემ, —განაგრძო მან,— კარგი იქნება, რომ შენს დღიურს ერთი ასეთი აბზაციც დაუმატო, ყური მიგუც: «საბჭოთა კავშირიდან ისეთი შთაბეჭდილებებით ბრუნდებიან უცხოელი სტუმრები, რომ ხანდახან თავიანთი ამხანაგის «გულწრფელ» შთაბეჭდილებებს საბჭოთა ქვეყნის შესახებ არც კი იჯერებენ». —წარმოთქვა სათვალეებიანმა და ჟანის უბის წიგნაკი შუაზე გადახია.

როგორც იტყვიან, კომენტარები ზედმეტია.

თვითმფრინავი აეროდრომს მოწყდა, ქუხილივით გადაიარა თბილისის თავზე და ღრუბლებში მიიმალა.

უკან, მოსკოვისკენ მიფრინავდა ერთ-ერთი კაპიტალისტური ქვეყნის ახალგაზრდა ჟურნალისტთა დელეგაცია. მის წევრებს ახლაც შერჩენოდათ სახეზე კმაყოფილების ღიმილი, იმ შთაბეჭდილებისაგან გამოწვეული, რომელიც საქართველოში მიიღეს. თითქოს დროის უქმად დაკარგვა ენახებოდათ, სხაპასუხობით უზიარებდნენ ერთმანეთს იმ აზრებს, რომელთა გამოთქმა აქამდე ვერ მოესწროთ.

ეტყობოდა, ქვრათმიანმა ახალგაზრდამაც კარგად იცოდა დროის ფასი. ეტყობოდა, მისთვისაც არ იყო უცხო კმაყოფილების ღიმილი; განცალკევებით იჯდა, ცხვირი უბის წიგნაკში ჩაერგო, სწრაფად შლიდა ფურცლებს და ხანდახან ისეთი სატანისებური სიხარული გაუნათებდა თვალებს. თითქოს მილიონები ბიძის დატოვებულ ანდერძში თავის სახელს მიაგნო.

ეს ახალგაზრდა, რომელსაც, მგონი, ჟანს ეძახდნენ, თავის ამხანაგებთან ერთად ათი დღე მოგზაურობდა საბჭოთა კავშირში და 10 უბის წიგნაკი მაინც შეაგსო იმ «შთაბეჭდილებებით», რომელიც სავესებით გამოსადეგი უნდა ყოფილიყო პარიზის ერთ-ერთი გაზეთისათვის.

«ფაქტები არავითარ შემთხვევაში არ დაამახინჯოთ.—უთხრა მას რედაქტორმა,— მაგრამ თქვენ უფლება გაქვთ საკუთარი კომენტარებისა».

მიხვდა ჟანი, მიხვდა, რასაც გულისხმობდა რედაქტორი. მართლაც და შეიძლება ფაქტები სულ არ დაამახინჯო, მაგრამ ამავე დროს... კმ, ბრწყინვალე ჟურნალისტური ხერხია, ვერაფერ ვერ მოგდებს შარს...

და თავის ჟურნალისტურ ტალანტის გამოძვლავნებას მოწყურებულმა ჟანმა თითი დაუქნია ამხანაგს, თავის უბის წიგნაკზე მიუთითა და ანიშნა—წაიკითხო.

ამხანაგმა უბის წიგნაკი ჩამოართვა, უკანა სკამზე მახდომნიც დაინტერესდნენ, წინ გადაახარნენ და ჩუმად დაიწყეს კითხვა:

«თბილისის პიონერთა სასახლეში შესვლისას ფეხი დამიცდა და კინაღამ წავიქეცი, რადგან პარკეტის იატაკი ზედმეტად მოპრიალებულია,— ასე იწყებდა ჟანი თავის დღიურს.— იძულებული ვიყავი დამეცადნა და ჩემი ამხანაგები გამეფრთხილებინა, რომ არ წაქცეულიყვნენ. ამ დღიდან გადავწყვიტეთ, რომ ყოველთვის ერთად გვევლო».

შეხვედრა გვექონდა პიონერთა სასახლის უცხო ენების კაბინეტის წევრებთან. ქართვე-

კარგი სახლი აშენდა ამ სამი წლის წინათ ქებურიას ქ. № 40-ში. მისი მშენებლობის სისწრაფე ახლომახლო მცხოვრებლებს დღემდე სარეკორდოდ აქვთ მიჩნეული და მის მრავალმხრივ მომარაგებაზე კამათს ახლაც არ დაუკარგავს მეზობლებს შორის სიცხოველე და სიმწარე. და მართლაც განა საკვირველი არ იყო, რომ გარჯის მაღაზიე მოსულ ხელოსნებს არც ფიცარი აკლდებოდათ და არც ცემენტი, საკოჭეც დროულად მოსდიოდათ და საყვავეცერთი სიტყვით, სახლის მეპატრონე ს. მალრაძეს ყველასგან ძნელად საშოვნელი საშენი მასალა ეზოში გამოუღვევლად შემოსდიოდა და სერგოს მართვათით ფესვებგამდგარი ორსართულიანი სახლი დღითიდღე მშვენიერდებოდა!..

— საკუთარი ტყე ექნება სადმე გაშენებული!

— ტყე კი არა, მართვათი და შნო თქვი, თორემ ასეთ მუხის კარ-ფანჯარას ასე ადვილად სად იშოვი!..

უკვირდათ მეზობლებს და ახლად წამოჭიმულ სახლს შორიახლოდან შენატროდნენ. მაგრამ როდესაც შრომა-გასწორების № 3 კოლონიის უფროსის ყოფილმა მოადგილემ ს. მალრაძემ ეზოში საიდანდაც მოტანილი ახალთახალი რკინიგზის რელსები ჩამოცალა, ფხიზელმა მეზობლებმა ჩურჩულს მოუმატეს, დან ერთმა მათგანმა მ. შ-ლმა

გულის დასაარხინებლად შინაგან საქმეთა სამინისტროს აცნობა ს. მალრაძის ყოვლისშემძლეობა. სწორედ ეს პატარა ბარათი გაუხდა მ. შ-ს თავბუდის საწყველად. ამ ბარათმა გაიზიზინა შავ კატასავით მეზობლებს შორის. დაიწყა კომისიის შემოწმებითი მუშაობა, აზომვა და მთელი რიგი ისეთი მოქმედებანი, რაც უმეტეს შემთხვევაში სასამართლო მუშაკების შეწუხებით მთავრდება ხოლმე.

შრომა-გასწორების ბანაკებისა და კოლონიების პოლიტგანყოფილების თანამშრომლებმა—კოპალეიშვილმა და ჯაფარიძემ დიდხანს „იკვლიეს“ ს. მალრაძის მიერ „შეძენილი“ სამშენებლო მასალის სადაურობა. ჯერ ფიცარი შეამოწმეს, შემდეგ კედლებში გარკობილ რკინის რელსებსაც გახედეს დაეჭვებული თვალებით, თავიანთ სახელოსნოებში დამზადებულ კარ-ფანჯრებს დამნაშავესავით ხელიც მიუბრახუნეს და გაკვირვებულებმა ლაზათიან სახლს დაუწყეს დათვარიელება.

— მართლაც რომ კარგი სასახლე აუშენებია ჩვენს სერგოს, ხე-ტყის მასალაც ჩვენია და კარ-ფანჯარაც. ბუნების ძალამ მშვიდობაში მოახმაროს, ყოჩალი კაცია და მაგაზე ალალია.

— ამ რელსებს რა ვუყოთ, სარტყელივით რომ აქვს სახლს გარშემო შემოხვეული?

— აქტში ნუ შევიტანთ, სერგო მოხერხებული კაცია, იშოვიდა სადმე!

შედგა აქტი, დაიხარჯა გულის ამაჩუყებელი სიტყვის გორები, ხელი დაეფარა მალრაძის მიერ „საიდანდაც“ მოტანილ სამშენებლო მასალას, ძირფესვიანად იქნა განადგურებული მ. შ-ლის ბრალდება და ორგვერდიან მოხსენე-

ბით ბარათში ისეთი სადღეგრძელოსებური დასკვნა დაიწერა, რომ მშენებლობის მაღაზიე მოსულმა ს. მალრაძემ ლენინის რაიონის მესამე უბნის მილიციის განყოფილებაში განცხადება შეიტანა, „ცილისმწამებელმა“ მ. შ-ლის წინააღმდეგ მრავალსართულიანი ბრალდება ააშენა:

„ჩემს სპეტაკ ადამიანურ სინდისსა და პატიოსნებას ცილისმწამებლური წერილი შეჰკადრა“.

„ცილი დამწამა მე. უაღრესად პატიოსან ადამიანს“.

„ცილი დასწამა“, ჩაილაპარაკა მილიციის ყოფილმა უფროსმა გამომძიებელმა გ. სტურუამ და საქმე შეადგინა. „ცილი დასწამა“, გაიმეორა ლენინის რაიონის პროკურორმა ჩიქვანაიამ და დაპატიმრების სანქცია გასცა. „ცილი დასწამა“, დადასტურა იმავე რაიონის მეოთხე უბნის ყოფილმა მოსამართლემ ლომიძემ და მ. შ-ლს წლინახევრით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯა.

დიდხანს არ მოუხდა მ. შ-ლს საპატიმროში ყოფნა, საბჭოთა სამართლის მუშაკებმა დროულად მიიღეს ზომები უსწორო განაჩენის გასაუქმებლად, მაგრამ უდანაშაულო მ. შ-ლის ცილისმწამებლები დღესაც კარგად გრძობენ თავს და დრო არის მართლმსაჯულების წინაშე პასუხი აგონ...

მართლაც რომ კარგი სახლი აშენდა ქებურიას ქ. № 40-ში, აივნისი და ნათელი, ფართოჭერიანი და მკვიდრი. მაგრამ შენობას საძირკველი პატიოსანი შრომით შექმნილ მკვიდრ საფუძველზე არა აქვს გაჭირილი და სიმართლის ლაღი ქარი ხომ არ გაუჩენს მას საშიშ ნაბზარებს?

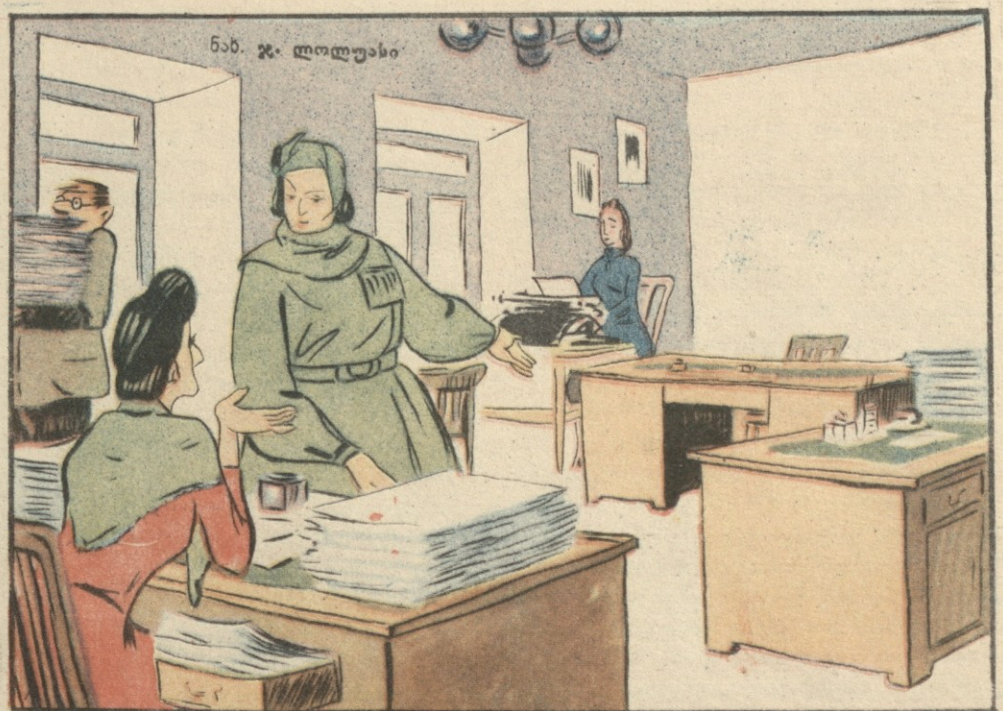
3. ზრკელიშვილი

თბილისი რესპუბლიკის პალატიში

მოქალაქე—რატომ გაძვირდა მწვანილი? გამყიდველი—თქვენი არ მიკვირს, ასეთი კარგი ჩაცმული, ნასწავლი კაცი და ასეთი უბრალო რამ არ იცით? ზამთარში თბილისში მწვანილი იმიტომ ძვირდება, რომ დიდი მოთხოვნილებაა წითელ ღვინოზე და მასთან ერთად მწვანილი ძალიან სასიამოვნო საკმე-ლია, წითელ ღვინოს ზამთარში უფრო მეტი გასალდება აქვს, ვიდრე ზაფხულში.

მოქალაქე—ამ აღმოჩენის მისაგნებლად დიდი ხანი დაგვირდათ?

გამყიდველი—კაცო, მე რა აღმოჩენი მნახე, მე მეცნიერებისა რა მესმის! ეს საკითხი მეცნიერულად თბილისის უნივერსიტეტის დოცენტმა ქოჩაკიძემ დაამუშავა, მე მხოლოდ სიტყვა-სიტყვით გავიმეორე. შე რა მეცნიერი მნახეთ?!

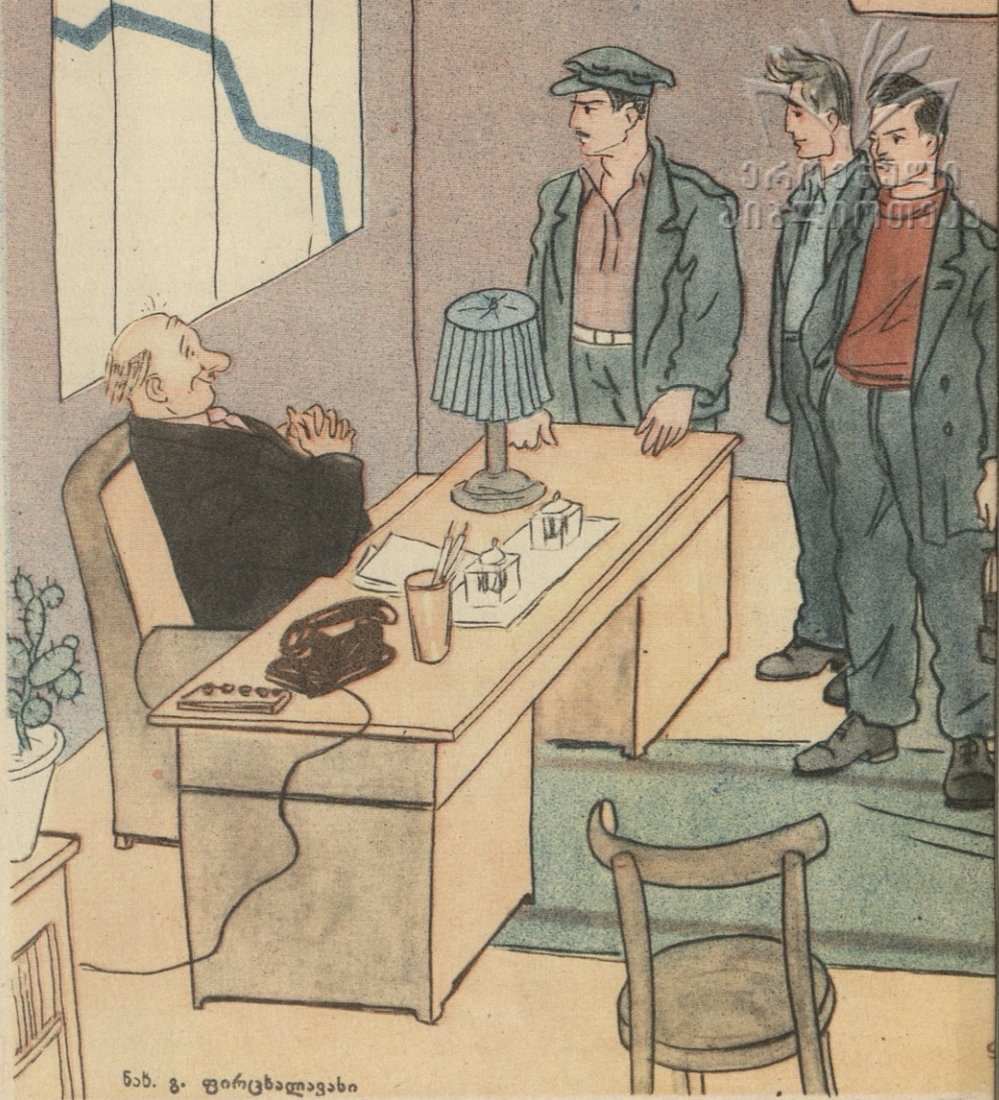
— ხოცხარია, ერთი კვირის წინ რაიონში მაგზავნიდით, აქ ადგილი არა გვაქვსო, ახე ერთბაშად როგორ გათავისუფლდა ექვსი ადგილი?!
— ხოცხარი არაფერია, ჩვენი დირექტორი ცოლს გაეყარა.

თბილისის მუშაკი ამბები

თბილისის ერთ-ერთი რესტორნის მზარეულთა კოლექტივმა ენერგიული მუშაობის შედეგად დიდ წარმატებას მიაღწია ახალ პროდუქტთა დამზადების საქმეში. კოლექტივმა ხახვისა და სხვა მწვანე-საკმაზის შეზავებით შავი პურისაგან მიიღო მაღალხარისხიანი ხორცი, რომელმაც ფართო გამოყენება ჰპოვა კატლეტისა და შნიცელის დამზადებაში. მოწინავეთა გამოცდილება სწრაფად ინერგება თბილისის ზოგიერთ სასადილო-რესტორანში.

თბილისის თამბაქოს № 1 ფაბრიკამ, სივარეტ „პრიმას“ უფრო ფართო მოხმარების მიზნით, სივარეტში შეაზავა ფიჩაი, ნაფოტი, თამბაქოს ღერო და მტვერი. ასე დამზადებული სივარეტის უპირატესობა ის არის, რომ ბოლომით ახრჩობს და თვალებს უბრმავებს „მტერს“, კვამლი გამოდის დაზოგვით, მომხმარებელს ქაჩვაში უნვითარდება ყბისა და კისრის ძარღვ-კუნთები, ასეთ „პრიმაზე“ ამბობენ — წყალში გადასაყრელიაო, მაგრამ ცდამ დამტკიცა, რომ ცეცხლშიც კარგად იწვის. თბილისის თამბაქოს № 1 ფაბრიკამ სოცშეჯიბრებაში გამოიწვია თამბაქოს ფაბრიკა № 2.

თბილისის ფეხსაცმელების არტელებმა გამოუშვეს მამაკაცის ფეხსაცმლის ახალი მოდელი. ფეხსაცმელი ტექნიკურად ისეა მოწყობილი, რომ მასში შესული წყალი დაუყოვნებლივ გამოდის გარეთ, რაც მომხმარებელს აზღვევს გაცივებისაგან. ერთი კვირის ხმარების შემდეგ კი ფეხსაცმელს უხდება ტენტი, ანუ ზედაპირი, დახუთული თითების განაივების მიზნით.

ნახ. გ. ფირცხალავაძე

— ამხ. მმართველო, ამ გრაფიკს მაინც ჩამოყევით, შახტში ჩამოგიყვანო.

თბილისის კინოებმა, მასების ერთმანეთთან უფრო დაახლოების მიზნით, ფართოდ გააჩაღეს მუშაობა ერთ ადგილზე ორი ბილეთის გაყიდვის დარგში. ჩატარებულ ცდებს ესწრებიან მილიციელები და ადმინისტრაცია. ცდამ სასურველი შედეგი გამოიღო, სპეკულანტების შემოსავალი ერთიორად გაიზარდა და, რაც მთავარია, ეს ხელს უწყობს გამოცოცხლებას დარბაზში. ცდები, როგორც წესი, ყოველდღე წარმოებს თითქმის ყველა კინოში. მიღებული სარწმუნო ცნობებით მსხვერპლი არის.

განსაკუთრებულ წარმატებას ტექნიკის დარგში მიაღწიეს თბილისის აბანოებმა. გამოგონებულია შხაპის ახალი მოდელი. ახალი შხაპი იმდენად რაციონალურია, რომ დარბაზში დგას ერთი ან ორი „ეგზემლარი“ და მომსახურებას უწყევს ასობით მომხმარებელს. შხაპი მუშაობს რადიოლოკაციით. როდესაც მასში მოდის ყინულივით წყალი, მომხმარებელმა უნდა ჩაიწყოს პირი ოთხი თითი, დაუსტვინოს და იკვილოს „კივია!“ კივილის ბგერის ტალღები მოხვდება მომსახურე პერსონალის ყურის სქელ ფირფიტას, გამოიწვევს მის ზანტ რხევას და შხაპში წამოვა მდულარე. მომხმარებელი იძვორებს იმავე მოქმედებას, ოღონდ ამ შემთხვევაში ჰკვივის „ცხელია!“ მდულარეს ცვლის ყინული და ასე შემდეგ — განუწყვეტლივ.

ახალი შხაპი სამედიცინო თვალსაზრისითაც დიდ შედეგს აღწევს. იგი საოცრად უწყობს ხელს მომხმარებლებში გრიპის, სურდოს, ფილტვების ანთების, კბილების კაწკაწისა და ინფექციური სილურჯის გამოვლინებას.

მომხმარებლებო, ისარგებლეთ ტექნიკის ახალი მიღწევებით!

— ხაჩვირის წიგნი რაღას მოგაქვთ, მე არ მითხოვნიას!
— ბარემ სადილთან ერთად მოგიტანეთ, ნასადილევს დიდი მოთხოვნილება აქვს...

სხივნიკის მკურნალი

ამერიკული იუმორესკა

— არა, არავითარ შემთხვევაში, ყმაწვილო, — უთხრა ბანკირმა ვილიამსმა ახალგაზრდა ვაჟს, რომელიც მის წინ იჯდა საჯაროებში. — არასოდეს, ბატონო ჩეივინ! ყურადღებით მომისმინეთ და შეეცადეთ ისწავლოთ რამე.

თქვენ ძთხოვთ ჩემს ქალიშვილს ლოტას. უთუოდ, გსურთ გახდეთ ჩემი სიძე. იმედი გაქვთ, რომ საბოლოოდ შემკვიდრებასაც მიიღებთ. ეს-ესაა გკითხვით, გაგაჩნიათ თუ არა რაიმე ქონება-მეთქი; თქვენ მიპასუხეთ, რომ თქვენს შემოსავალს შეედგენს მხოლოდ ორასი დოლარი.

შეგიძლიათ მითხრათ, ერთ დროს თქვენ ეს ორასი დოლარიც არ მოგეძვევებოდითო. მართალიც იქნებით, მაგრამ თქვენი ხნისა რომ ვიყავი, უკვე საკმაოდ მოზრდილი ქონება გამაჩნდა, და ეს მხოლოდ იმიტომ, რომ მე თავი მამია, თქვენ კი არა. აჰა, სავარძელში ვეღარ ისვენებთ?! გორჩევთ, მშვიდად იჯდეთ: ჩემი მსახური — ჯანიანი ზანგის მომისმინეთ ყურადღებით და კარგად დაიმახსოვრეთ.

თქვენსმეტი წლისა რომ ვიყავი, ბიძაჩემს გამოვეცხადე ნებრასკოში. ფული ისე მჭირდებოდა, რომ პირდაპირ არ ვიცოდი, რა მექნა. შევუჩნდი ბიძაჩემს და დავითანხმე — ნება მოეცა მის მამულში სიკვდილით დაესაჯათ ზანგი, რომელსაც ლინჩის წესით უპირებდნენ გასამართლებას.

შეკანიანი ჩამოახრჩეს ბიძაჩემის მამულში. მიწის ნაკვეთი შემოვლობეთ და ზანგის სიკვდილით დასაჯის ნახვის მსურველებისგან ფული ავკრიფეთ. როცა ზანგი ჩამოახრჩეს, ხელი მოუღუსვი მთელ შემოსავალს და იმ საღამოსვე გადავიკარგე.

ჩამომხრჩვეალმა ზანგმა ბედნიერება მოპოტანა. ამ ფულით ჩრდილოეთში მიწის ნაკვეთი ვიყიდე და ხმა გაავარცელე, ნაკვეთი რომ გადაეხანი, ოქრო ვიპოვე-მეთქი, ნაკვეთი დიდი მოგებით ვაყიდე, ფული ბანკში შევიანახე.

რა თქმა უნდა, იმ კაცმა, ყინულზე რომ გავაცურე, სასიკვდილოდ არ დამინდო, მაგრამ ტყვია მარჯვენა ხელში მომხვდა და, თუმცა ხელის მტევნის ძვლები დამიმტვრია, სამაგიეროდ ორი ათასი დოლარი მარჯუნა დასახიჩრების ასანახლაურებლად.

როცა გამოვემართლდი, მთელი ჩემი ფულით იმ საქველმოქმედო საზოგადოების აქციები შევიძინე, რომელიც ინდიელებით დასახლებულ ტერიტორიაზე საყდრებს აგებდა. საზოგადოება ჰყიდა საპატიო დიპლომებს, რომლებიც ას-ასი დოლარი ღირდა, მაგრამ ჩვენ ერთი პატარა საყდრეც კი არ აგვიგია. მალე საზოგადოება იძულებული გახდა თავი გაკოტრებულად გამოეცხადებინა. ეს მოხდა სწორედ ერთი კვირის შემდეგ, რაც მე ჩემი აქციები ბევრად ტყავებზე გადავცვალე, რომელთა ფასი დაარსებულმა დიდი ქონება შემიძინა. ყველაფერი ეს იმიტომ, რომ ნაღდ ფულზე ვყიდდი, ვყიდულობდი კი ნისიად.

ჩემი კაპიტალი ვაგანაწილე კანადის სხვადასხვა ბანკებში და თავი მეც გაკოტრებულად გამოვაცხადე. დამაპატიმრეს, მაგრამ გამოძიების დროს ისეთ სისულელეებს ვჩიბავდი, რომ ექსპერტებმა სულით ავადმყოფად ჩამთვალეს. მსაჯულეებმა არათუ გამამართლეს, იქვე, სასამართლოს დარბაზში ფული შემიგროვეს. ეს ფული სავსებით საკმარისი იყო, კანადამდე რომ მიმეღწია, სადაც მთელი ჩემი კაპიტალი მქონდა შენახული.

ბრუკლინელ მილიონერს ჰამელსტის ქალიშვილი მოეტაცე და სან-ფრანცისკოში წაიყვანე, მამამისს კი ვაცნობე, რომ ქალს მანამ არ გავუშვებდი, სანამ დრო არ დადებოდა გაზეთებში სენსაციური ცნობა დამებეჭდა, სახელდობრ: „მისტერ ჰამელსტის ქალიშვილი უკანონო ბავშვის დედაა“. მილიონერი იძულებული შეიქნა მოეთხოვებია ქალი, ხედავთ, ბატონო ჩეივინ, რა ვიყავი თქვენი ხნისა, თქვენ კი ისეთი არაფერი ვაგვიკეთებიათ, რაც აღამიანს ათქმევინებს — აი, ჰკვიანი კაციო.

მეუბნებით, თქვენი ქალიშვილი სიკვდილს გადავარჩინე, როცა იგი ნავით სეირნობის დროს ზღვაში გადავარდაო. კეთილი, მაგრამ მე ვერ ვხედავ, რა პრაქტიკული აზრი ჰქონდა ამას თქვენთვის — მგონი, ახალთახალი ფეხსაცმელი შეგიწირავთ ამ საქმისათვის.

რაც შეეხება ჩემი ქალიშვილისადმი თქვენს გრძნობებს, ჩემთვის ვაუგებარია, რად უნდა გავიღო ფული საკუთარი ჯიბიდან ამ გრძნობებისთვის, მით უმეტეს ისეთი „სიძისთვის“, რომელიც ვახვრავტილ გროზადაც არა ღირს. აი, თქვენ ისევ ცმუკავთ საჯაროებში. გთხოვთ დამშვიდდეთ და გულახდილად მიპასუხოთ: რაიმე ამის მსგავსი ვაგვიკეთებიათ თქვენს სიცოცხლეში?

- არა.
- გაგაჩნიათ რამე ქონება?
- სამწუხაროდ, არა.
- ქალიშვილს მთხოვთ?
- დიახ.
- უყვარხართ?
- ვუყვარვარ.

— ერთი უკანასკნელი კითხვა: რამდენი ფული გაქვთ ჯიბეში?

— ორმოცდაექვსი დოლარი.

— კეთილი, მე თქვენთან ოცდაათ წუთზე მეტი ვისაუბრე. გსურდათ ვაგეგოთ, როგორ კეთილდებო ფული. ჰოდა, ასე, თქვენგან მეკუთვნის ოცდაათი დოლარი! თითო დოლარს თითო წუთში.

— კი, მაგრამ, ნება მიბოძეთ... — პროტესტი განაცხადა ვაჟმა.

— არავითარი „ნება მიბოძეთ“, — ჩაიციხა ბანკირმა და ციფერბლატს დახედა. — თქვენგან უკვე ოცდაათწუთი დოლარი მერგება: კიდევ ერთი წუთი გავიდა.

როცა სახტად დარჩენილმა ჩეივინმა გადაიხადა დასახლებული თანხა, მისტერ ვილიამსმა თავაზიანად სთხოვა:

— ახლა კი, კეთილი ინებეთ, და დასტოვეთ ჩემი სახლი, წინააღმდეგ შემთხვევაში ძალას მივმართავ.

— თქვენი ქალიშვილი? — უკვე კარებში იყო ვაჟი, რომ იკითხა.

— უქყოფ ვერ ეღიროსება მას, — მშვიდად უპასუხა მისტერ ვილიამსმა, — მიბრძანდით, თორემ იძულებული ვიქნები კინწისკვრით ვაგაგლოთ.

— კარგი სიძე კი მეყოლებოდა, კარგი მოუვიდა მის თავს! — უთხრა ვილიამსმა თავის ქალიშვილს, როცა ჩეივინი გაისტუმრა. — ის შენი შეყვარებული მთლად სულელია. ვერასოდეს ჰკუთვას ვერ ისწავლის.

— მაშასადამე, — ფრთხილად შეეკითხა ლოტა, — მას ჩემი ჰქმრობის იმედის ნატამალიც აღარ უნდა ჰქონდეს?

— ამ ვითარებაში ეს მთლიანად გამორიცხებულია, — კატეგორიულად განაცხადა მისტერ ვილიამსმა, — სანამ იგი რომელიმე მარჯვე ილეთით საწინააღმდეგოს არ დაამტკიცებს, მას არავითარი იმედი არ უნდა ჰქონდეს.

და მისტერ ვილიამსმა ახლა თავის ქალიშვილს გადასცა ბიძის მამულში ლინჩის წესით ზანგის დასაჯის ამბავი, უამბო აგვიტევე, რა დიდი დევა ჰქონდა მილიონერ ჰამელსტთან და დაუმატა:

— შენს ნაცნობს მე ბევრი რამ ჰქუის სასწავლებელი ვაუზუიარე.

მერე დღეს ვილიამსი თავის საქმეებზე გაემგზავრა. ერთი კვირის შემდეგ დაბრუნდა შინ და სამუშაო მაგიდაზე შემდეგი შინაარსის ბარათი ნახა:

«დიდად პატივცემულო მისტერ ვილიამს! გულითად მადლობას გწირავთ იმ რჩევისათვის, რომელიც თქვენგან გასულ კვირას მოვისმინე. თქვენმა მაგალითმა ისე აღმავრთოვანა, რომ თქვენს ქალიშვილთან ერთად კანადას წავიდე და თან თქვენი სუფიდან მთელი ნაღდი ფული და ფასიანი ქაღალდები წაიღეთ.»

პატივისცემით ჩეივინი.

ქვემოთ მიწერილი იყო:

«ძვირფასო მამა!»

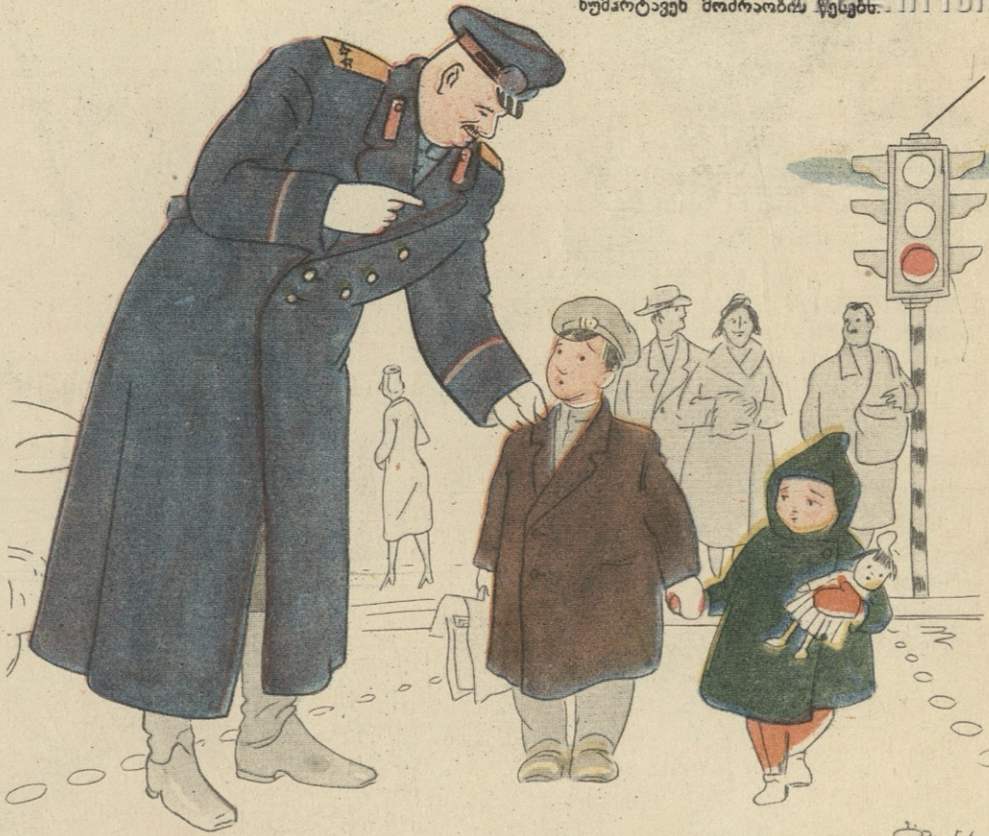
გთხოვთ დავგლოცოთ, და აქვე გაცნობთ: რაკი გასაღები ვერსად ვიპოვეთ, სუფი ნიტროგლიცერინით ავაფუქეთ.

გოკონი, ლოტა.

ჩეხურიდან თარგმანა
შალვა გვინიძე

მოდრობის გადაჭიდების მიზნით, თბილისის მთავარ ქუჩებში, გადასასვლელგბთან დადგეს შუქნიშები. მნილიცის მუშაები მოქალაქეებს ენერგიულად განუმარტავენ მოძრაობას წესებს.

- კითხვა—რა მოგწონთ ყველაზე მეტად ჩვენს ოპერაში? პასუხი—ბალეტი.
- კითხვა—რატომ დადიან ბალერინები ფეხისწვერებზე? პასუხი—მაყურებელი რომ არ გამოაღვიძონ.
- კითხვა—რაში არიან ჩვენი კინომსახიობები დაოსტატებულნი? პასუხი—უცხოური ფილმების გახმოვანებაში.
- კითხვა—რა მიგაჩნიათ კომპოზიტორის ყველაზე საყვარელ ინსტრუმენტად? პასუხი—რადიომიმღები.
- კითხვა—გმადლობთ. როდის იქნება დროული მისამძიმრების დეპეშის გაგზავნა? პასუხი—გარდაცვალებამდე, რომ დაკრძალვამდე მაინც ჩაუსწროს.
- კითხვა—რატომ არ გვიბრუნებს მოლარე ხურდას? პასუხი—მომხმარებელთა სწრაფი მომსახურების მიზნით.
- კითხვა—თუ შეგიძინებიათ განსხვავება გამყიდველსა და მკერავს შორის? პასუხი—გამყიდველი 95 სმ ნაჭერს მეტრად მოგიზომავს, მკერავი კი მეტრს 95 სანტიმეტრად მიიზომავს.
- კითხვა—თქვენი აზრით, ვინ გავა წელს ჩემპიონად სათბილამურო სპორტში? პასუხი—გავა, უსათუოდ გავა.
- კითხვა—ვინ იყო პირველი ქართული ალბინისტი? პასუხი—ვახტანგ მეფე. („იალბუზზე ფეხი შედგა, დიდმა მთებმა იწყეს დრეკა“).
- კითხვა—გაფრენილა თუ არა ვინმე მთვარეზე? პასუხი—პოეტის გარდა არავინ.
- კითხვა—ამ ბოლო დროს ვარსკვლავები რაღაც მკრთალად ბეუტავენ. რატომ? პასუხი—ალბათ, ქელასის ქსელში არიან ჩართული. — გმადლობთ. — არაფერია.

მილიციის კოლკოლკოვნიკი ვ. ნავროზაშვილი— ბავშვებს: როცა წითელი შუქი ანთია, ბიჭიკო, უნდა დაცილოთ, მწვანე შუქს უნდა ელოდით. ეს იყოს თქვენი პირველი გაკვეთილი. — ძია, ჩვენ უკვე ოთხი გაკვეთილი გაგვითავდა.

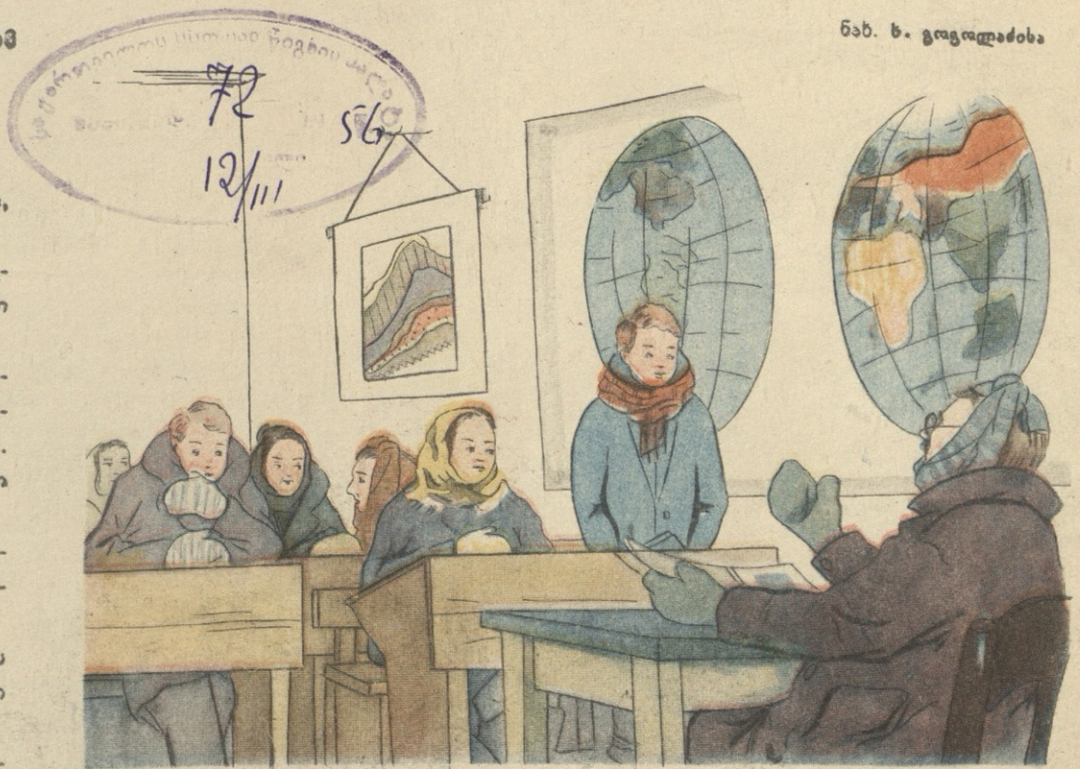
ხაუბარი ჩაწერა ცანგალავ

ნახ. ხ. გოგოლაძისა

ქარაგმული ნაკვესები

1. მეცნიერმუშაქი ხარისხიანი იყო, ოღონდ დისერტაცია ჰქონდა უხარისხო.
2. მალაზია ისე გადატვირთულიყო ნივთებით, რომ ნემსისთვის ადვილიც ვერ ეპოვათ.
3. ელექტრომონტიორი აბონენტს შუქის გადაჭრით ემუქრებოდა, აბონენტი ელექტრომონტიორს კი გადაკვრით ისტუმრებდა.
4. მღვდინეს ჰკითხეს როგორა ხარო და ვცოცხლობ ღვინის წყალობითო.
5. დაწესებულებაში ცეცხლს არ ანთებდნენ, თანამშრომლებს კი ცეცხლი ედებოდათ.
6. ლუდის ჩამომსხმელი ლუდში წყალს არ ურევდა, მაგრამ წყლის ადვილს ჰიქაში ყოველთვის სტოვებდა.
7. ფერძის საქონელი ზოგიერთი მწერლის ნამუშევარს მოგავგონებდათ: ჩონჩხი იყო მხოლოდ, ხორცის შესხმა-ლა აკლდა.

აძლი თაყაიფვილი

მასწავლებელი: რამდენი გეოგრაფიული სარტყელი იცით, ბავშვებო? მოსწავლე: ხამი სარტყელი, პატვიცემული მასწავლებელი: ცივი—ჩვენი კლასი, ზომიერი—სამასწავლებლო და ცხელი—დირექტორის კაბინეტი.

რედაქტორი—ვახტანგ ჰელიძე.

სარედაქციო კოლეგია: აკ. ბელიაშვილი, ო. ვიგინიშვილი, ვ. თორდუა, კ. ლორთქიფანიძე, ხ. უაშალიშვილი, ვ. ჯაში.

Тбилиси. Сатирико-юмористический журнал «Нианги». რედაქციის მისამართი: რუსთაველის პარკი. № 42. ტელ. 3-10-49.

გამომც. № 4, ხელმოწ. დასაბ. 24/11-1956 წ. ქალ. ზომა 70 x 108 1/8, 0,5, ნახ. ფურც. 1,37. ფერადი ბეჭდვის სტამბა, მარჯანიშვილის ქ. № 5. შეჯ. № 239. უკ 01815 ტირ. 25.000.

მზის დაბნელება კოლმონიზატორებისათვის

ნახ. გ. ლომი

